

UZASADNIENIE

Powód (...)á r.l. z siedzibą w L. wniósł pozew przeciwko W. K., w którym domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 100 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23.05.2003 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu wskazał, iż na podstawie umowy cesji przejął od firmy (...) Spółki Akcyjnej w W. prawa do wierzytelności wobec pozwanego z tytułu wystawionych not obciążeniowych dotyczących niezwróconego przez abonenta sprzętu będącego własnością cedenta. Jako dowód istnienia wierzytelności powód przedstawił częściowy wykaz wierzytelności stanowiący załącznik do umowy o przelew wierzytelności z dnia 28.09.2012 r.

Postanowieniem z dnia 17.09.2013 r. w sprawie VI Nc-e 1609625/13 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Białymstoku (k. 5).

Pozwany W. K. nie wdał się w spór co do istoty sprawy. Pomimo prawidłowo doręczonego zawiadomienia o terminie rozprawy na termin ten nie stawiał się, nie złożył odpowiedzi na pozew ani w żaden inny sposób nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

(...)á r.l. z siedzibą w L. wskazywał, że w dniu 28.09.2012 r. nabył od (...) Spółki Akcyjnej w W. (k. 15-16v) wierzytelność przysługującą pierwotnemu wierzycielowi wobec W. K., opiewającą na kwotę 100 zł, z tytułu niezwróconego sprzętu, na dowód czego przedstawił częściowy wykaz wierzytelności do umowy o przelew wierzytelności z dnia 28.09.2012 r. (k. 15).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, zaś zgodnie z § 2 w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Pomimo, iż pozwany nie zajął stanowiska w sprawie, Sąd nie był zobligowany do wydania wyroku zaocznego uwzględniającego powództwo. W judykaturze ugruntowany jest pogląd, że w sytuacji, gdy strona nie wypowie się co do faktów przytoczonych przez stronę przeciwną, sąd nie może tylko z tej przyczyny uznać tych faktów za przyznane, ponieważ zastosowanie przepisu art. 230 k.p.c. jest możliwe tylko wówczas, gdy sąd weźmie pod uwagę wynik całej rozprawy. Oznacza to, że Sąd musi powziąć - na podstawie wyniku całej rozprawy, czyli wszystkich okoliczności sprawy, całego materiału procesowego - przekonanie, że strona nie zamierzała i nie zamierza zaprzeczyć istnieniu faktów przytoczonych przez stronę przeciwną. W razie wątpliwości nie można stosować przepisu art. 230 k.p.c. (tak np. SN w wyroku z dn. 18.06.2004 r., sygn. akt II CK 293/03).

W art. 339 § 2 k.p.c. określono podstawę faktyczną wyroku zaocznego. Tylko jeżeli sąd nie ma uzasadnionych wątpliwości zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zgodne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (tak wyrok SN z dnia 7.06.1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094). „Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa

materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (tak wyrok SN z 31.03.1999 r., I CKU 176/97, LEX nr 37430, por. również uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972, z. 7-8, poz. 150). Wobec tego, że działanie art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232, art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (H. Dalka, "Ciężar dowodu w polskim procesie cywilnym", s. 51, 83, 118-119, Wyd. Prawnicze, Warszawa 1998). Wskazywane przepisy rysują zatem reguły dotyczące dochodzenia i dowodzenia roszczeń. Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29.12.2003 r., sygn. akt I ACa 1457/03, OSA 2005/3/12; wyrok SN z dnia 17.12.1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/poz. 76 wraz z glosą aprobującą A. Zielińskiego, Palestra 1998/1-2/204).

Powód zaniechał realizacji ciężących na nim z mocy powyższych przepisów obowiązków, co musiało skutkować uznaniem podnoszonych przez niego okoliczności za nieudowodnione.

Uznanie za prawdziwe twierdzeń pozwu, w przypadku zaistnienia przesłanek do wydania wyroku zaocznego, nie zwalnia sądu od oceny zasadności żądania opartego na tych twierdzeniach. Twierdzenia pozwu budzą uzasadnione wątpliwości, jeżeli zasadnym wydaje się, np. że nie odpowiadają one w pełni rzeczywistości lub nie zawierają jej pełnego obrazu, co występuje w rozpoznawanej sprawie. W wypadkach uzasadnionych wątpliwości nie można przyjmować za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych; w takiej sytuacji nie można wydać wyroku, opierać się tylko na tych twierdzeniach i należy przeprowadzić postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia powstałych wątpliwości (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 14 sierpnia 1972 r. w sprawie III CR 153/72, OSNCP 1973, nr 5, poz. 60). Sam brak odpowiedzi na pozew nie jest wystarczający do wydania wyroku zaocznego, w sytuacji gdy dowody i twierdzenia powoda są niekompletne i pozostawiają wątpliwości co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sporu.

W ocenie Sądu w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można przyjąć, że okoliczności przytoczone w pozwie nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Jest tak dlatego, że powód nie przedstawił żadnych dokumentów, z których wynikałoby istnienie i wysokość przysługującego mu roszczenia względem pozwanego.

Powód jako dowód istnienia oraz obowiązku spełnienia świadczenia ciężącego na pozwanym przedstawił umowę przelewu wierzytelności z dnia 28.09.2012 r. wraz z częściowym wykazem wierzytelności. Przedmiotowy dokument wskazuje kwoty dochodzone od pozwanego oraz terminy ich wymagalności. Dokument niniejszy nie może jednak stanowić dowodu istnienia wierzytelności. Rozważając jego charakter należy uznać, iż jest to dokument prywatny. Stosownie do art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Biorąc pod uwagę, iż dokumenty zostały podpisane przez obie strony umowy przelewu, należy uznać, iż potwierdzają one jedynie, iż cedent i cesjonariusz złożyli oświadczenie o istnieniu wierzytelności wobec pozwanego. Okoliczność niniejsza nie stanowi dowodu, iż omawiana wierzytelność rzeczywiście istnieje.

W ocenie Sądu przedłożone przez powoda dokumenty mogą jedynie dowodzić faktu zawarcia umowy przelewu wierzytelności – i to o ile zostały podpisane przez osoby, które są uprawnione do reprezentowania cedenta i cesjonariusza. Ponadto fakt dokonania przelewu wierzytelności nie zwalnia powoda od wykazania, iż wierzytelność przysługiwała zbywcy. Natomiast przedstawione dokumenty nie dowodzą faktu istnienia zobowiązania pozwanego wobec pierwotnego wierzyciela. Przedłożone dokumenty nie pozwalają na ustalenie, iż przedmiotem tej umowy była wierzytelność wobec pozwanego w kwocie wskazanej w pozwie, jak też nie dowodzą istnienia tej wierzytelności. Powód nie dowiódł bowiem istnienia stosunku prawnego, z którego wywodził istnienie zobowiązania do zapłaty, ani też nie wykazał wysokości zadłużenia. W tej sytuacji nie sposób także uznać, aby zawarta pomiędzy powodem, a pierwotnym wierzycielem umowa przelewu wierzytelności skutecznie przenosiła uprawnienia wobec pozwanego, z uwagi na brak dowodów istnienia takiej wierzytelności.

Na marginesie zaznaczyć należy, iż (...)à r.l. w L., jako nabywca wierzytelności winien dysponować całą dokumentacją związaną z nabytą wierzytelnością i jako profesjonalista w swej dziedzinie, winien wykazać w postępowaniu sądowym w jaki sposób określił wysokość dochodzonego roszczenia.

Biorąc pod uwagę całokształt wskazanych okoliczności Sąd uznał, iż nie można przyjąć, że nie istnieją wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy okoliczności faktycznych przytoczonych w pozwie i powód nie udowodnił zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu z art. 6 k.c. przesłanek uzasadniających jego roszczenie wobec pozwanego. Powód oparł powództwo jedynie na twierdzeniach o nabyciu wierzytelności, to zaś przy masowym nabywaniu wierzytelności nie mogło być uznane za prawdziwy stan w odniesieniu do istnienia konkretnej wierzytelności dochodzonej przez powoda w pozwie.

Mając powyższe na względzie Sąd wyrokiem zaocznym oddalił powództwo o zapłatę w całości.